

הלכה למעשה

עם רבני רשת בתי ההוראה הארצית 'המאורות'

זמן הדלקת נר חנוכה לבני ישיבות

מאת הגאון רבי רון אל אהרן שליט"א //
אבי"ד לממונות בנתיבות, ומרבני בית ההוראה

שאלה: בחורים הנפטרים בהדלקת אביהם או רבם בביתם או בישיבה, האם רשאים לאכול או ללמוד שהגיע זמן ההדלקה או שלא מאחר שעדיין לא קיימו מצוותן.

תשובה: מכיוון שמדליקים עליהם בביתם והם אינם מחויבים במצווה - יכולים ללמוד ולאכול משהגיע הזמן, והוא דומיא למי שיש לו שומר וכדו', שיכול לאכול וללמוד.

המאחר לביתו מזמן ההדלקה – כיצד יעשה?

שאלה: אדם שרואה שיאחר ולא יספיק להגיע לביתו עד חצי שעה לאחר זמן ההדלקה, האם ראוי לו לשלוח שליח שידליק ההדלקה במקומו, או למנות את אשתו שתדליק בעבורו, או שימתין עד שישבו לביתו ואז ידליק. ומה הדין כאשר רואה שבני ביתו או אשתו לא בבית, האם ימתין להם עד שישבו הגם שמחמת זה יתאחר למעלה מחצי שעה לאחר השקיעה.

תשובה: אם יחזור לביתו כשעתיים מזמן ההדלקה (והוא בערך עד השעה שבע בערב), ימתין וידליק הוא בעצמו. ואם מאחר יותר מכך עדיף שאשתו תדליק בעבורו. וכנ"ל להמתין לבני הבית, אם לא נמצאים בשעת ההדלקה ויבואו תוך הזמן הנ"ל. [יצוין כי הזמן הנ"ל של שעתיים הוא ע"פ דברי פוסקי זמננו, שהוא עדיין בבחינת עד שתכלה רגל מן השוק לכולי עלמא].

עיון הפרשה

נס חנוכה לשעה ולדורות

בספר 'אסופת מאמרים' כותב מרן הגאון רבי פינחס קורח שליט"א ראש בית המדרש 'שערי הלכה' ומזקני הרבנים, דברים נפלאים ומוסר השכל עצום לימי החנוכה הקרבים ובאים עלינו לטובה ולברכה. ואלו הם דבריו:

ימי החנוכה הם ימי הלל והודאה על התשועות, הנסים והנפלאות, שנעשו לאבותינו בימי בית שני, כאשר הושעים השי"ת משלטון היוונים שגזרו גזירות שמד על עם ישראל וזממו לכפות את תרבות יון עליהם ולהטמיע את עם ישראל בקרבם. עוז רוחם ומסירות נפשם של מתתיה בן יוחנן כהן גדול ובניו לכבוד ה' ותורתו, אימצום לעמוד במלחמה עם היוונים, קומץ מעטים וטהורים מול רבים וטמאים, ובחסדי ה' זכו לצאת מאפילה לאור גדול.

וכאשר באו בני חשמונאי לבית המקדש לשקם את מזבח ה' ההרוס ולחדש את עבודת הקודש והמקדש, מצאו פך שמן טהור בחותמו של כהן גדול, שלא היה בו שמן רק כדי הדלקת המנורה ליום אחד, ונעשה להם נס והדליקו בו שמונה ימים. ולזכר הנס ציוו לנו חכמינו ז"ל את מצות נר חנוכה איש וביתו, להדליק על פתחי בתינו ולפרסם הנס לעין כל.

נס פך השמן המחיש והביא לידי ביטוי את הישועה הרוחנית ונצחון האמונה והדביקות בה' ובתורתו, והוכיח לעין כל כי זממם של היוונים הרשעים להחשיך עיניהם של ישראל לא צלח בידם. ואף אותם שנמשכו אחר תרבות יון וחשבו כי ככל העמים בית ישראל, נוכחו לדעת כי הנהגתו של עם ישראל היא למעלה מן הטבע ע"י השי"ת, ואורה של המנורה מסמל אורה של תורה ואמונה. נס השמן מסמל את נצחיות התורה והאמונה וכי הנס שעשה לאבותינו בימים ההם הוא סוד קיומו של עמנו לדורות, ועקב כך מצווים אנו להדליק את הנר בכל משכנותינו, משתשקע השמש עם דמדומי חמה, בזמן שאור וחושך משמשים בערבוביאה, לפרסם הנס ולגלות כי רק תורה בטרתה ללא ערבוביאה של חשכת תרבות ומנהגי העמים, היא הערובה והיסוד לקיום עמנו.

וכשם שבימים ההם מתתיה מן יוחנן כהן גדול ובניו הם שהציתו את אור האמונה והאירו את הדרך לעם ישראל, כך בכל הדורות חכמי ומורי האומה הם שחיזקו עודדו ולימדו דעת את העם, ולאורם צעד עם ישראל בכל הדורות. וכך היה הדבר גם ביהדות תימן, ששמרה על יחודה בדביקות בקיום המצוות, לימוד תורה ויראת שמים, הודות למנהיגיה וחכמיה שבכל דור ודור שהשכילו ביראתם הקודמת לחכמתם לשמור על פך השמן הטהור בקדושה ובטהרה, על אף התלאות והצער שהיו מנת חלקם. כימים ההם כן בזמן הזה צריכה לקום הנהגה רוחנית, שתקח על עצמה את העול להפיץ אורה של תורה ואמונה, יראת שמים ודרך ארץ, ולהשיב עטרת תפארת יהדות תימן לקדמותה, ומאותו פך שמן יתרבה האור ויתעצם ויביא להגברת האורה בקהלותינו. וכשם שעשה נסים לאבותינו, כך יעשה עמנו נסים ונפלאות, ויקויים בנו מאמר הכתוב קומי אורי כי בא אורך וכבוד ה' עליך זרח, אכ"י"ר.

עיוני הלכה ומנהג

בעניין הדלקת נר חנוכה בבתי מלון ובמלונות קורונה

מאת הגאון רבי איתמר הלוי מחפוד שליט"א // אב"ד חוקת משפט, ומרבני בית ההוראה

הנה באמת יש להסתפק במלונות קורונה דלכאורה שאני מכל בית מלון שאדם משלם עבור שהותו חשיבא כבית דידיה, משא"כ במלונות קורונה שפיקוד העורף אחראי א"כ חשיב כסמוכים על שולחן בעה"ב וכאכסנאי שישתתף עם בעה"ב בפריטי הגם שבעל הבית לא דר שם איתם מ"מ על ידי שכירות פיקוד העורף זה נחשב כרשות דידם של פיקוד העורף.

ברם לכאורה נראה דכיון שבעה"ב אינו מתגורר וגם אם מתגורר אחד מאנשי פיקוד העורף באיזה חדר כדי לפקח על ההתנהלות של עובדי המקום, מ"מ אין זה "ביתו" וגם אין קשר בין שאר החדרים להחשב כחד ביתא, אלא כל חדר הוא שימוש ובית בפני עצמו להשכירו לאנשים ואינו דומה לאכסנאי כלל ששאר חדרי הבית נטפלים וחשיבי כבית אחד, ולכן נראה שכל חדר חשיב ממש כביתו כיון דפיקוד העורף משאיל לכל אחד חדר וא"כ יש עליהם חובת הדלקה בחדרם, ועיי' מה שכתבתי בשו"ת ברית הלוי (ח"א סי' צב) גבי השאלת חדר בנר חנוכה.

אך הנה בדרך כלל במקומות כאלו אינם מאפשרים להדליק נרות בחדר מחשש לשריפות שקרו בעבר, ויתכן שאדם שהדליק שם חשיב כמדליק במקום שאינו ביתו כיון שלצורך כן לא השאילו לו את החדר וא"כ הוא ברכתו ברכה לבטלה ולכן ידליקו בחדר האוכל על ידי השתתפות כל אחד בפרוטה או שפיקוד העורף יזכה להם חלק בשמן לכל אחד בפרוטה על ידי שאיש פיקוד העורף יעשה קנין הגבהה ויזכה בקנין זה לכל אחד חלק בשמן ובפתילות [וכמפורש בשו"ת הרשב"א (ח"א סי' תקמב) ובאבודרהם (שער ג' תפילות של חול) ובחידושי רבינו דוד (פסחים ז:)] שגם בפתילות צריך] וסמך לזה מהטור (סי' תרעז) בשם רב שר שלום דאנשים הרבה הדרים בחצר אחד שורת הדין שמשתתפין כולן בשמן ויוצאין כולן בנר אחד אבל להידור מצוה כל אחד ואחד מדליק לעצמו על פתח ביתו והו"ד בהרבה מרבתינו הראשונים אף שהשו"ע השמיטו.

ואע"ג דחדר האוכל אינו מיוחד לאדם פרטי אלא הוא משותף לכולם, זה אולי רק סברא שיש להעדיף את ההדלקה בחדרים המיועדים לשינה על פני מקום אכילה כשהוא משותף לכולם שלא כבחדרים שכל משפחה יש לה חדר מיוחד ובפרט שאינם במבנה אחד, אבל אם תתבטל ההדלקה לגמרי כיון שהנהלת בית המלון אינה מאפשרת את ההדלקה שם מחשש שריפה, פשוט שיש להדליק בברכה בחדר האוכל אף שאינו מיוחד לאדם פרטי וגם אינם נמצאים שם במשך היום כמטבח פרטי שהוא חלק מדירת בני האדם אלא נמצאים שם בשעות קבועות וקצובות ואח"כ הוא סגור במשך רוב שעות היום, מ"מ אין זה מעלה ומוריד שנימא שאין שם חובת הדלקה כיון שהכל חשיב כבית וכמקום אחד, ואולי יש יותר להעדיף להדליק בכניסת לובי בית המלון ואכמ"ל בזה בכמה צדדים ומגודל הטיירות אקצר ואכמ"ל.

לתגובות למדור זה, פנו למייל המערכת | המעוניינים לפרסם במדור זה - עיוני וביורוי הלכה ומנהג, יש לפנות אל מערכת הגיליון.

יחידי סגולה

ציצים ופרחים במשנת רבותינו

יְהוָה יַעַר (ל"ז, ב').

פירש רש"י (שם), שהיה עושה מעשה נערות, מתקן בשערו, ממשמש בעיניו כדי שיהא נראה יפה תואר, עד כאן. ומדברי רש"י אלה, נראה שדרשו בזה את יוסף הצדיק לגנאי, שלא היה לו להתייפות ולתקן שערו וגופו כל כך.

והקשה הגאון רבינו שלום כרץ זצ"ל בספר 'חידושי הרש"כ', מה גנאי הוא לצדיק לתקן גופו ולהתייפות, הלא מחובתם של תלמידי החכמים להיראות בפני הבריות מסודרים נאים ונקיים, ואדרבה, זה הוא כבוד תורתם, ודרשו בגמרא (שבת קל"ד ע"א ועוד) על זה את הפסוק "כי משנאי אהבו מות" (משלי ח', ל"ו), אל תקרי משנאי, אלא משניאי", שתלמידי חכמים המבזים בעיני הבריות גורמים גם לתורתם להיות מבזוה, ועוד ציין על זה את המשנה באבות (פרק ג' משנה י') "כל שרוח הבריות נוחה הימנו רוח המקום נוחה הימנו", וא"כ מדוע נתבע יוסף על שהיה מתקן בשערו ומיפה גופו?

וביאר הגר"ש, כי באמת ודאי שחובה גמורה על כל תלמיד חכם להיראות גם נאה בחיצוניותו, אבל יוסף הצדיק לא הוצרך לכל זה, שהרי נאמר בו שהיה יפה תואר ויפה מראה, ונמצא כי אם מוסיף הוא עוד להתייפות, הרי מפליג הוא בייפוי גופו וזה כבר נחשב לו לחטא. עוד תירץ, כי כל חובת הת"ח להתייפות זהו רק כאשר יוצא לחוץ בין בני האדם, שיהא מכובד על הבריות. אבל יוסף הצדיק, היה מתייפה אף בביתו בין אחיו ואנשי הבית, וזה הוי כבר ייפוי גופו שלא לצורך, ולכן נתבע על הדבר.

עוד תירץ על כך באופן שלישי, כי המייפה גופו ומכוון לשם שמים, למצוה יחשב לו, אבל יוסף, מעיד עליו רש"י שלא היה מתייפה לשם שמיים למען כבוד תורתו, אלא "כדי שיהא נראה יפה תואר", וכאשר אין כוונתו לשם שמיים, מיד תובעו הקב"ה על מעשיו.

ויְחַלֵּם יוֹסֵף חֲלוֹם (ל"ז, ה').

הגאון רבינו זכריה אלצהרי זצ"ל בספרו 'צידה לדרך' רימז בפסוק זה את ענין נס חנוכה בראשי תיבות, וזו לשון קדשו: "ובגלות ירושלים חשמונים לכדו ממלכת יונים, והנס סיפק פך ח' לילות, והטיבו מנורת מקדש, וקבעו לנו חכמים ח' לדורות והוסיפו מצוה", עכ"ל. [כלומר, שקבעו שמונה נרות בחנוכה והוסיפו עליהם יום תשיעי ונוסף להודות בן]. והנה ראשי התיבות שבפסוק זה הם מתחילה ראשי תיבות של "ויחלם יוסף חלום", ואח"כ באה תיבת חלום בראשי תיבות הפוך ואחר כך ישר.

רשת בתי ההוראה

המאורות

להדליק קודש תימן

בניסאית מיטו ויטו חיים

מוקד ההלכה הארצי

שעל ידי רשת בתי ההוראה

חייגו בכל עת: *8416

ישראל - 03-30-88-88-5

ארה"ב - 151-8613-0185

ניתן לשלוח שאלות במייל, ולקבלת העלון מדי שבוע בדוא"ל - שלחו ל:

sm088302222@gmail.com | או באמצעות

אתר המאורות: kav.meorot.net

לתרומות והקדשות לזיכוי הרבים בארץ ובעולם - חייגו: 08-9302-302